

R

Reportages
& achtergronden

Volkstuinen



Samen mozaïeken Hillegom



Hoofddoek binden Lelystad



Werkende Grieken Rotterdam



Rottweiler vereniging

Begraafplaatsbezoek Kapelle



Petanque Tilburg



Linedancen Gilze



Shantykoor Harderwijk



Poppentheater Den Haag

Kanovaren Almere

GEMEENTEN KWISTIG MET GELD VOOR VAGE DOELEN, ONDANKS 'OPENHEID'

Nederland subsidie-grabbelton

door MARJOLEIN SCHIPPER

De staatsschuld vliegt in 2013 met 46 miljoen per dag nog steeds gierend uit de bocht, zo liet minister De Jager (Financiën) op Prinsjesdag weten. Maar op gemeentelijk niveau galoppeert een gulle Sinterklaas samen met subsidie-Piet nog steeds schaterlachend door de straten. En niet alleen in Amsterdam, waar recent grote ophef ontstond over de half MILJARD aan gemeentelijke subsidies die jaarlijks in soms volstrekt duistere en vooral bodemloze putten verdwijnt. Ook andere steden kunnen er echter wat van, zo blijkt uit een rondgang. Wat te denken van anderhalve ton voor een petanqueclub? Of 8900 euro voor de Vereniging van Werkende Grieken?

Het is de gemeente Rotterdam die dit goed gevulde enveloppe elk jaar in de bus duwt bij voorzitter Pavlos Kerasavopoulos. 'Werkende Griek' Pavlos liet in de plaatselijke media weten reuze blij te zijn met de voortzetting van deze subsidie tot 2015; het wordt besteed aan onder andere Griekse danses voor de 82 aangesloten Griekse families. Het bericht werd gelardeerd met een foto van enkele leden die opgetogen lachend en met rode konen de sirtaki (zo te zien tenminste) ten uitvoer brengen. Hier tal best een glaasje ouzo op gedronken zijn.

In Amsterdam viel iedereen vorige week bijna over elkaar heen om kritiek te uiten op de gepubliceerde lijst met alle hoofdstedelijke subsidies van 2011. Over subsidie aan ouderenzorg, de bibliotheek of schuldhelpverlening zal niet snel rumoer ontstaan, maar wat te denken van 14.674 euro voor de BVD Tweewielers (particulier), 'ter bevordering van fietsgebruik'. In Amsterdam??? En dat terwijl er vorig jaar nog met een stofkam door de lijst heen was gegaan naar aanleiding van een organisatie die in 2010 17.000 euro kreeg voor een cursus hoofddoekjes vouwen.

Dat doen ze in Lelystad trouwens nog steeds, hoofddoekjes vouwen. Of beter gezegd, hoofddoek binden, want hier is het op z'n Surinaams via de gesubsidieerde stichting Ma-

myo, gericht op de 'persoonlijke vorming van Nederlanders van Surinaamse afkomst'. Hoeveel de stichting precies krijgt voor deze activiteit, kan de persvoorlichter van de gemeente Lelystad niet zo snel op tafel toveren; net zo min als het totaalbedrag van Lelystadse subsidies. „Dat is een enorme inventarisatie!”

Vermakelijk

Terwijl meer dan honderd andere gemeenten dat inmiddels wel keurig uitgesplitst online hebben staan in een zogenaamd 'subsidieregister'. Het is vermakelijk leesvoer. Rottweiler Werkgroepen, de

8900 euro voor Vereniging van Werkende Grieken...

stichting Vrolijk Bewegen, Hobbytuin Schimmelweg, Poppentheater Koos en Kleppie, Moedervereniging De Koffiepot, allemaal staan ze te dringen voor een hapje uit de gemeenteruif.

Petanquevereniging La Donne uit Tilburg (petanque is een veredeld jeu de boules) krijgt 150.000 euro cadeau voor een nieuwe accommodatie. Er zijn trouwens, ook opmerkelijk, in totaal DRIE petanqueverenigingen in Tilburg. De gemeente Ede heeft 1425 euro over voor het Nederlands kampioenschap handdraaiorgels, terwijl de stichting Irshad (participatie van allochtonen) voor 1200 euro een uitstapje organiseerde naar de begraafplaats van Kapelle. En o ja: de personeelsvereniging van de gemeente Ede bedeedt zichzelf met 10.366 euro belastinggeld: voor 'jaarlijkse activiteiten'.

Almere geeft 19.334 euro uit aan het stimuleren van kanovaren, maar wijst een subsidieaanvraag van Marjani Creatief (sociaal mozaïeken met elkaar) zowaar af, net zoals een multiculturele wandelmars. Maar Ongekend Sterk Almere ontvangt wel weer 8350 euro voor een 'opleiding tot ervaringsdeskundige'. Contradictie in terminis noemen ze dat ook wel. En een privépersoon heeft 2000 euro weten los te weken voor het project 'New Year, New Beer'.

Het zijn nog relatief kleine bedragen. Maar wat te denken

van het MOTI Museum in Breda, dat jaarlijks zo'n drie miljoen euro uit de gemeentelijke subsidiepot ontvangt. Het museum dat zich richt op beeldcultuur, werd onlangs nog snoeihard neergesabeld door de Raad voor Cultuur. Die sprak in termen als 'nicheproduct', 'twijfel aan realiteitsgehalte' en zelfs 'kloof tussen droom en werkelijkheid'. MOTI ontvangt zo'n 40.000 bezoekers per jaar, die in het meest gunstige geval drie ton genereren. De directeur laat weten te gaan voor 57.000 bezoekers. Gelukkig mocht iedereen afgelopen woensdag, verkiezingsdag, een gratis MOTI-boek meenemen. Het kan niet op in Breda.

Taartpunten

Terwijl het vrij toegankelijk maken van gemeentelijke subsidiegegevens eigenlijk in deze stad is begonnen, en wel via D66-fractievoorzitter Paul de Beer. Zijn partij diende op 3 november 2011 de motie Openbaar Subsidieregister in. De Beer: „Breda was daarmee naar mijn weten de eerste gemeente die een subsidieregister online had. Iedereen betaalt honderden euro's per jaar gemeentelijke belastingen, maar in de begroting zijn alleen de grote taartpunten terug te zien. De bevolking heeft er recht op tot op de cent terug te zien wat naar wie gaat en waarom.”



Paul de Beer, fractievoorzitter van D66 in Breda, introduceerde het Openbaar Subsidieregister. „De bevolking heeft er recht op tot op de cent terug te zien wat naar wie gaat en waarom.” FOTO: GERARD VAN OFFEREN

De motie kwam ook tot stand omdat diverse Breda-naars bij de partij aanklopten over oneigenlijk gebruik van subsidiegelden: „Ruim beelde organisaties die eigenlijk maar uit één persoon bleken te bestaan”, zegt De Beer. „Iemand die 16.000 euro ontving voor het organiseren van vijf workshops voor allochtonen. Schimmig. En wilde je daar achterkomen, dan moest je de gegevens, met naam en rugnummer van de organisat-

tie, gaan opvragen. Hoog tijd dat deze Black Box werd geopend!” En niet alleen in Breda; de motie kreeg overal in het land navolging. „Meer dan honderd gemeenten hebben het afgelopen jaar hun subsidieregister online gezet.” „Een landelijke golf van transparantie, die wat ons betreft nog lang niet ver genoeg gaat. Veel gemeenten doen het nog niet, andere slechts in beperkte mate. Hier ligt mijns inziens ook een taak voor de Ver-



Sophie Bruins van onderzoeksbureau Necker van Naem. „Houd altijd voor ogen als gemeente: waarom geven we subsidie en wat willen we ermee bereiken?” FOTO: MARTIN MOOI

eniging van Nederlandse Gemeenten. Ik vind dat bijvoorbeeld ook de jaarrekening van een gesubsidieerde organisatie aan het register moet worden gelinkt, zodat je die met één druk op de knop kunt inzien”, aldus De Beer, die daarmee ook het Chassétheater in zijn eigen woonplaats op de korrel wil nemen: „Vier miljoen subsidie krijgen ze, dan mag Breda best weten wat de directeur verdient...”

Eenpersoonsorganisaties zijn overigens in alle gemeenten terug te vinden. De Bewonersorganisatie Somaliërs in de Schilderswijk blijkt te bestaan uit ene Icar Iman, die op een van de taalfouten wemende webpagina vermeldt dat hij 'leadership training' geeft aan 'youths specialty of Somali origin'. Icar ontvangt 2250 euro per jaar.

'Interculturalisatie'

Allochtonen blijven, de harde realiteit van het multiculturalisme ten spijt, nog steeds een geliefd knuffeldoel. De IWaves Foundation krijgt ruim 6000 euro voor de 'interculturalisatie' van allochtonen in de Haagse wijk Wateringse Veld. Dus wordt een 1 euro kostende koffieochtend georganiseerd en zijn er, jawel, fietslessen voor immigrantenvrouwen. De Abovian Armeense Cultuur Vereniging ontving 9989 euro en organiseerde daarmee onder andere een lezing van ene Lala Kochar uit Yerevan over het 'beroemde' beeldhouwwerk 'Sasoetsi Davit'.

Gemeenten verlenen vaak subsidies op de automatische piloot, weet Sophie Bruins van onderzoeksbureau Necker van Naem. Het analyseerde rekenkameronderzoeken naar subsidiebeleid van dertig gemeenten, variërend van Amsterdam-Zuidoost tot en met Nijkerk, en bekeek de knelpunten. De uitkomsten zijn onthutsend.

Zo verantwoordde de gesubsidieerde organisaties zich in bijna de helft van de gevallen helemaal niet over de realisatie van de doelen. En doen ze dat wel, dan doet de gemeente daar bijna nooit (87 procent) iets mee:

Allochtonen blijven geliefd knuffeldoel

bijsturen is er niet bij. „Vaak worden verantwoordingsverslagen op het stadhuis afgevinkt in plaats van inhoudelijk bekeken. Waar nog eens bij komt dat in 63 procent van de gevallen de gemeentelijke doelen niet eens expliciet en specifiek omschreven zijn. Terwijl het op zich vrij eenvoudig is. Zo'n doel kan bijvoorbeeld zijn 'meer mensen kennis laten maken met sport'. Een sportvereniging moet vervolgens kunnen aantonen dat er met behulp van de subsidie meer mensen lid zijn geworden. Dan kom je ergens,” zegt Bruins.

Het bureau schreef een aantal aanbevelingen om subsidieambtenaren doeltreffender te laten werken. „Negentig procent van de subsidiegelden komt bij slechts tien procent van de aanvragers terecht. Richt je voor de controle eerst op deze grote jongens, dat zet zoden aan de dijk. Met de huidige bezuinigingsgolf worden subsidies meer en meer kritisch bekeken, dat is een voorzichtige lichtpuntje. Want houd altijd voor ogen als gemeente: waarom geven we eigenlijk subsidie en vooral, wat willen we ermee bereiken.”

Nog een paar dan, uit Amsterdam, met bijna een half miljard euro verdeeld over 4000 posten de opper-Sint der uitdelende gemeenten. De Griekse gemeenschap krijgt hier ook geld: 13.500 euro, dus veel meer dan in Rotterdam. Er zijn trouwens vele particulieren die onder de noemer 'bewonersinitiatieven' bedragen van 500 tot zelfs 18.500 euro wegslepen. Maar het mooiste is toch wel de 2000 euro voor het 'Amsterdam-Zuid-oost-initiatief 'Het is beter te geven dan te ontvangen'...